

IMPACTVOL

Joris Peereboom
DHM

Omgevingsmanagement als vormgever van de wereld van morgen

1. Wanneer de omgeving beweegt

Elk project begint met een plan. Vaak is dat technisch sterk, organisatorisch doordacht en bestuurlijk goedgekeurd. En toch – zodra het project werkelijk de omgeving raakt, verandert er iets fundamenteels. Het plan wordt werkelijkheid. De verwachtingen komen tot leven. Standpunten worden belangen.

Op dat moment verschuift de dynamiek. Niet alleen in de omgeving, maar ook in de rol van de omgevingsmanager. Want waar eerst de opdracht centraal stond, komt nu de opgave naar voren – en die is altijd rijker, gelaagder en weerbarstiger dan het plan zelf.

Juist daar ontstaat de kans om **impact** te maken. Niet door het plan te beschermen tegen verandering, maar door ruimte te maken voor verbinding, inzichten en samenwerking. In deze whitepaper verkennen we hoe de principes **Verbinden, Verslimmen en Versnellen** samen een krachtig denkkader vormen voor hedendaags omgevingsmanagement: **een impactvol proces!**

2. Verbinden - Van het hebben van belang naar het delen van elkaars belangen

Verbinding is geen stap in het proces – het **is** het proces. Wanneer mensen, belangen en ideeën samenkomen, ontstaat pas echt de contour van een project. En dat vraagt om meer dan ophalen en informeren. Sterke verbinding begint bij het tot bloei brengen van relaties. Zowel tussen project en omgeving en tussen stakeholders onderling. Het creëren van horizontale verbindingen – tussen bedrijven, bewonersgroepen of overheidsdiensten – legt een basis voor wederzijds begrip en vertrouwen. Als mensen elkaar leren kennen, ontstaat ruimte om belangen met elkaar te verweven in plaats van te verdedigen.

Minstens zo cruciaal is de **verticale verbinding**: het verbinden van verschillende lagen in en rond het project. Van uitvoerende beheerder tot ambtelijk opdrachtgever,

van beleidsmaker tot bestuurder. Wanneer deze lagen in contact staan met elkaar, ontstaat er een gedeeld verhaal. Door horizontaal en verticaal te verbinden rondom de opgave wordt de relatie sterker en de beweegbaarheid om als groep aan te passen aan externe veranderingen groter.

Daarmee wordt de omgevingsmanager meer dan een bruggenbouwer. De omgevingsmanager wordt een **ontwerper van netwerken**, waarin betrokkenen partners worden in plaats van partijen. Vanuit die verbonden basis kan werkelijk gebouwd worden aan draagvlak en eigenaarschap.

3. Verslimmen - Als inzicht leidt tot invloed

Als de verbinding gelegd is, volgt de mogelijkheid om te verdiepen. Om te verslimmen. Informatie komt los: belangen, zorgen, kansen. Wanneer die kennis wordt gedeeld en gestructureerd, ontstaat overzicht. En vanuit overzicht ontstaat inzicht.

Verslimmen is dan ook geen technologische fase, maar een mentale fase. Het is de overgang van fragmentatie naar samenhang. Vaak begint dat bij het combineren van data en beleving in de vorm van bijvoorbeeld: kaarten, informatie, inzichten of persoonlijke ervaringen uit het verleden. Door die op slimme manieren te clusteren en visualiseren, bijvoorbeeld via interactieve modellen of digitale omgevingsbeelden, ontstaat een gedeeld beeld van wat er speelt – én wat er mogelijk is. En daarin schuilt het grootste potentieel van verslimmen: het laat kansen zien die eerder niet zichtbaar waren. Niet alleen om hinder te beperken, maar om **meerwaarde toe te voegen**. Denk aan het benutten van ruimte voor klimaatadaptieve ingrepen, het versterken van biodiversiteit of het aanhaken van maatschappelijke initiatieven.

4. **Versnellen - De hartslag van samenwerking**

Als mensen verbonden zijn en de opgave slim in beeld is gebracht, ontstaat een natuurlijke kans om te versnellen. Niet door harder te werken, maar door samen in het juiste ritme te bewegen. Versnellen in omgevingsmanagement gaat over het **vinden van een gezamenlijke hartslag**. Ritme geeft rust. Het maakt processen voorspelbaar, gesprekken constructief en besluitvorming beheersbaar.

Een herkenbare cadans van ophalen, terugkoppelen, besluiten en uitvoeren zorgt ervoor dat betrokkenen weten wanneer ze in beeld zijn en waarom dat ertoe doet. Dat voorkomt ruis en stimuleert betrokkenheid. De omgevingsmanager wordt hiermee de **dirigent van het ritme**: iemand die weet wanneer het tijd is om te vertragen, om ruimte te geven voor reflectie en wanneer het momentum vraagt om dóór te pakken.

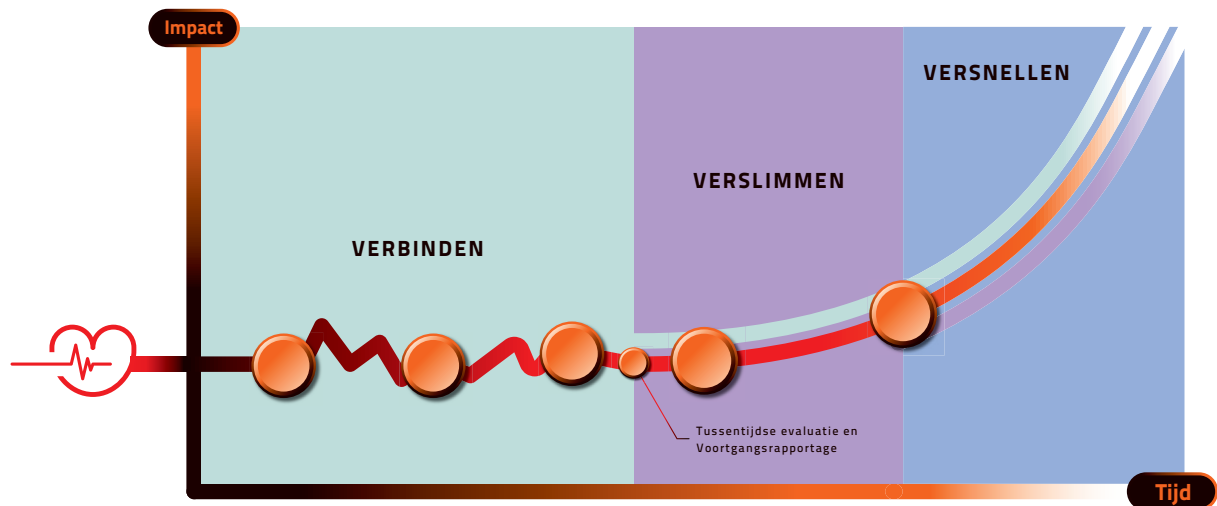
Vertrouwen is hierin de doorslaggevende factor.

Deze manier van denken, helpt om nieuwe verbindingen te leggen. Niet als formeel model, maar als reflectieve houding: even afstand nemen van het 'wat' en het 'hoe', om opnieuw te kijken naar het 'waarom'.

Reframen hoeft geen grote koerswijziging te betekenen. Soms is het simpelweg het gesprek aangaan: "Als we dit zien als kans om gezondheid of klimaat mee te nemen - wie laten we dan nog meer aanschuiven aan tafel?" Die kleine herpositioneringen, strategisch geplaatst in het proces, versterken de verbinding, verdiepen het inzicht en maken versnelling mogelijk.

5. **Tot slot - Impact maak je samen**

Impact maken als omgevingsmanager begint niet bij het eindresultaat. Het begint bij **hoe je het proces vormgeeft**. Door relaties te bouwen die verder gaan dan participatie. Door inzichten te creëren die de inhoud én de omgeving versterken. En door ritme te geven aan samenwerking, zodat energie en vertrouwen kunnen ontstaan.

En vertrouwen groeit wanneer mensen zich gehoord voelen, tijdig betrokken zijn en snappen waar ze staan in het proces. Verbinding blijft centraal staan gedurende het hele proces. Een goed ontworpen ritme maakt dat mogelijk - en dát is waar versnelling begint.

5. **Reframen - De vraag achter de vraag begrijpen**

Achter elk project zit een bredere maatschappelijke context. Soms wordt dat expliciet benoemd - leefbaarheid, duurzaamheid, bereikbaarheid - maar vaak speelt het meer op de achtergrond.

Daarom is het waardevol om af en toe stil te staan bij het **kader van het project**. Wat is eigenlijk het grotere vraagstuk waar dit project een onderdeel van is? Wat gebeurt er als we de opgave herdefiniëren, binnen de grenzen van wat mogelijk is?

De kracht van **Verbinden, Verslimmen en Versnellen** zit niet in de volgorde, maar in de samenhang. Elk onderdeel versterkt het andere - en samen vormen ze de basis van een omgevingsmanager die verschil durft te maken. Dus, wat kun jij morgen doen om meer impact te maken?

- Misschien is het beginnen met **doorvragen**.
- Of met **visualiseren** wat mensen voelen.
- Of door het **ritme aan te brengen** waarop anderen op kunnen vertrouwen.

Hoe dan ook: **de leefomgeving wacht niet. Maar ze wil wél met je mee.**

Wees open naar elkaar, iedereen doet ertoe. Samen geven we vorm aan de wereld van morgen.

Ben je benieuwd naar de VVV-methodiek van DHM?

Meld je dan aan via www.teamdhm.nl/VVV en leer samen om je impact als omgevingsmanager te vergroten.